

AGROLESNÍCKE SYSTÉMY:
SILVOPASTORÁLNE
EKOLOGICKY HODNOTNÉ PLOCHY

Založenie farmy	2001
Špecializácia	Chov oviec a mäsového dobytká, sady
Rozloha farmy	600 ha
Počet zamestnancov	6 (2 rodinní príslušníci + 4 brigádnici)
Rok založenia agrolesníckych plôch	2001
Adresa	Milešov 78, 411 32, Velemín
Webová stránka	-

Ekologická farma Daniela Pitka a Marcely Horvátové s celkovou rozlohou približne 600 ha sa nachádza pod vrchom Milešovka a je zameraná na chov oviec (800), mäsového dobytká (100) a údržbu starých a výsadbu nových ovocných sádov. Daniel začal hospodáriť od roku 2001 na pozemkoch zarastených vegetáciou (bývalá orná pôda), ktoré postupne premenil na pasienky s ponechaním aj dosadbou cenných listnatých drevín. Daniel sa zaoberá aj údržbou pôvodných ovocných sádov a výsadbou nových (najmä hrušky a jablone), ktoré spása ovcami.

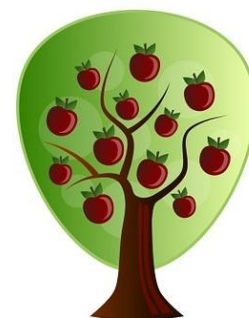

Daniel Pitek pochádza zo Šumavy, ale v šiestich rokoch sa presťahoval do severných Čiech a vyrástol v krásnej krajine Českého stredohoria. Je vyštudovaným lesníkom a tiež krátky čas pracoval ako hájnik na Šumave. Po roku 1989 pracoval nejaký čas v Nemecku a po návrate v roku 1994 založil úspešnú stavebnú firmu. Neustránil ale lásku k lesníctvu a poľnohospodárstvu a na prelome tisícročia začal postupne skupovať opustené pozemky po bývalom JRD od súkromných reštituentov v okolí Milešovky. JRD sa snažilo na týchto strmých svahoch prevádzkovať klasickú rastlinnú produkciu na ornej pôde, ale po zmene režimu o tieto pozemky stratilo záujem, pretože pestovanie pšenice a kukurice nebolo za nových pomerov rentabilné. Pozemky postupne zarastali náletovou vegetáciou.

Daniel začal agrolesnícky hospodáriť hneď od začiatku, aj keď to takto nenazýval. Zarastené pozemky postupne čistil a premieňal na pasienky a zároveň citlivo ponechal na pastvinách cenné dreviny ako buk, jedľu, lipu, jaseň, javor, divoké hrušky či čerešne. Niektoré z týchto druhov tiež cielene vysádzal. Daniel najskôr začínal s hospodárením na 40 ha s chovom jeleňov, ale s komplikujúcou sa legislatívou prešiel na chov oviec (Šumavka), mäsového dobytku (Limousine a Charolais) a koní (Noriko). Postupne **začal obnovovať pôvodné ovocné sady a pustil sa aj do zakladania nových sadov, kde pestuje prevažne hrušky a jablone a sady pravidelne vypása ovcami.** Celá farma je registrovaná v ekologickej výrobe. Keďže je Daniel vášnivým ochrancom prírody a bojuje za zadržiavanie vody v krajine, **začal budovať na pastvinách malé vodné tône, ktoré priťahujú veľké množstvo živočíchov.** V súčasnosti Daniel hospodári celkovo na viac ako 600 ha, z veľkej časti sú to trvalé trávne porasty so stromami, ale aj sady a les.

- Po zavedení agrolesníckych postupov hospodárenia sa výrazne zlepšila estetická hodnota krajiny, zvýšilo sa množstvo zadržanej vody v krajine, zvýšil sa výskyt voľne žijúcich živočíchov, a to najmä vtákov, plazov a obojživelníkov.
- Hospodárskym zvieratám stromy poskytujú tieň, a tým sa zlepšil ich celkový welfare.

Daniel prevádzkuje **prirodený a tradičný typ agrolesníckeho systému pre oblasť, v ktorej hospodári**. Je to tým pádom návrat k pôvodnému poľnohospodárskemu hospodáreniu, ktoré bolo zničené pri kolektivizácii. V rámci **zakladania nových pasiených sádov**, Daniel tiež vychádzal z historických prameňov, pretože okolie Litoměřic bolo veľkým producentom ovocia a vo vysokokmenných a extenzívnych ovocných sadoch sa tradične buď páslo alebo tu boli pestované aj ďalšie poľnohospodárske plodiny. Na výsadbu stromov **neboli použité žiadne dotačné zdroje, farma má iba dotácie v rámci ekologického hospodárenia**, ale tie nie sú použité na výsadbu drevín.

Keďže Daniel Pitek je vzdelaním aj povoláním lesník, tým pádom už mal s pestovaním stromov teoretické aj praktické znalosti. Ako sám Daniel tvrdí, **výsadba sa vykonáva metódou pokus – omyl**. **Ďalšie informácie získava aj od skúsených sadárov**.

SPÔSOB ZALOŽENIA AGROLESNÍCKYCH PORASTOV

Väčšina stromov na pastvinách bola ponechaná z prirodeného náletu a ďalšie stromy boli vysádzané najmä pomocou odrastkov, niektoré lesné dreviny potom aj z výsevu (dub, javor).

HROZBY/ VÝZVY/ DOPORUČENIA

- Pri výsadbe drevín je **najväčším problémom sucho, ohryz a vytĺkanie parožia raticovou zverou a ohryz koreňov hrabošmi a hlodavcami**.
- Daniel **novozaložené porasty nezavlažuje, pretože by to bolo veľmi drahé**. V posledných rokoch je možná výsadba len v jesenných mesiacoch, ale aj tak je nutné stále dosádzať stromy, ktoré uschli po výsadbe.
- Proti zveri je **nutné vykonávať individuálnu ochranu stromov**. V poslednej dobe sa ako najlepšia metóda javí ochrana kvalitným pletivom (min. 150 cm) uchyteným na 1-2 koloch. Ďalšou relatívne lacnou možnosťou je použitie troch dosiek, ktoré obklopujú stromček a sú spojené viazacím drôtom a skobkami. Jedna doska je pritom zaostrená, opálená a zatĺčená do zeme. Plastové chráničky sa neosvedčili, keďže ich raticová zver rozbije a navyiac si v nich stavajú hniezda hlodavce.

Daniel a Marcela hospodária agrolesníckym spôsobom veľmi prirodzene v súlade s miestnou krajinou a vlastne nadväzujú na tradičné spôsoby hospodárenia, ktoré sa už v histórii osvedčili.

Farma Daniela Pitka a Marcely Horvátové je príkladom ako môže byť poľnohospodárstvo, ak je robené šetrným spôsobom, **strážcom pestrej a zdravej krajiny** a zároveň ako agrolesnícky spôsob hospodárenia môže prispieť k vytvoreniu pestrej a krásnej krajiny. Je dôkazom aj toho, že **agrolesnícky spôsob hospodárenia môže byť rentabilný** a môže byť použitý aj na relatívne rozsiahlych pozemkoch.

PLÁNY DO BUDÚCNA

Daniel má **plány pokračovať v zakladaní a výsadbe nových pasených sádov**. Ďalším z plánov je **vybudovanie vlastnej muštárne** pre spracovanie ekologickej produkcie ovocia.

RADA NA ZÁVER

Každý si musí vyskúšať čo v danej lokalite bude fungovať a čo nie. Daniel uvádza, že je potrebné sa pozrieť a konzultovať skúsenosti niekoho, kto už niečo podobné prevádzkuje. Je dobré tiež navštevovať semináre a školenia organizované ASZ. V neposlednom rade je dobré pátrať po vhodnej odbornej literatúre.

Základné doporučenie Daniela:

"Nerobiť všetko naraz, ale so všetkým začínať postupne. Človek sa praxou, pozorovaním a omylmi naučí čo funguje a čo nie "

KLÚČOVÉ SLOVÁ

Ovce, mäsový dobytok, kone, sady, pastviny, ekologicke poľnohospodárstvo, muštáreň, individuálna ochrana stromov

Spolufinancované z
programu Európskej únie
Erasmus+

